

Megoldások

Tollbamondás

A híres nyelvész – Lotz János – kalandos sorsú családban született 1913. március 23-án, a Lotz család második gyermekeként az Egyesült Államokban. Hogyan került a somogyvámosi szülők fia ilyen messzire az isten háta mögötti somogyi falutól? A család a jobb megélhetés reményében települt át a tengerentúlra. János már ott született, ott járt iskolába. Ám szokatlan fordulat következett be a kitelepülők életében, hiszen a szülők az amerikai boldogulás helyett mégis az óhazát, Magyarországot választották, és visszatértek az öreg kontinensre, Európába. Meggazdagodniuk ugyan sosem sikerült, de arra mégis odafigyeltek, hogy gyermeküket taníttassák. Ehhez azonban segítségre volt szükségük. A somogyvámosi tanító, Böhm Sándor figyelt fel a három nyelven is kiválóan beszélő kisfiú tehetségére. Az ő közvetítésével került Lotz a bonyhádi gimnáziumba 1923-ban. Mindvégig kiválóan tanult, tehetségét senki nem vitatta, olyannyira, hogy a gimnáziumi önképzőkör is soraiba fogadta. A későbbi világhírű nyelvész diákként főleg irodalmi témájú írásaival, műfordításaival vívta ki társai és tanárai elismerését.

Lotz János nem feledkezett meg egykori alma materéről: amikor svédországi fizetéséből már tudott félretenni, jelentős összeget küldött egykori iskolájába, amelyből a nevét viselő könyvtárat megalapították. Így hálálta meg felnőtként, amit gyermekként bonyhádi tanáraitól kapott.

Útmutató a tollbamondáshoz

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Minden hiba 1 pontot von le a 20 pontos pontszámból (vesszőhiba is!).

A vesszők helyét nem mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden gyerek végez.

Az első mondatban a gondolatjel-pár vesszőkkel is helyettesíthető.

Megoldások - szövegértés

1. Tedd időrendbe számozással az eseményeket!

5/

	Sorrend
Az alkotóműhelyekről szóló kiadvány elkészülte.	5.
Pályázati kiírás alkotóműhelyek számára.	1.
Szeccsa-tavi élmények.	2.
Kiállítás a csoport munkáiból.	4.
Képek a Szeccsa-tóról.	3.

2. Keress bizonyítékokat a szövegből, amelyek alátámasztják, hogy nyáron történtek a fenti események!

6/

Azt a kifejezést, amelyben szerepel a nyár szó, ne használd fel!

Rövid idézet	Indoklás
augusztusban megrendezett	nyári hónap
negyven fokban	az évszakra jellemző
friss levendulavirág	ebben az időszakban nyílik

3. Milyen változatos technikával festettek az alkotó diákok?

4/

Legalább 4-et említs!

grafika, krocki, akrilfestékkel és temperával fest (esetleg vegyes technika)

4. A szöveg utolsó mondataiban cseréld ki az áthúzott szavakat olyan rokon értelmű szóra, kifejezésre, hogy a jelentés ne változzon meg! A mondatok szerkezetét se változtasd meg!

5/

Tormássi Éva tanárnő kézműves ládikájából számos ~~kín~~ **„érték”/”drága holmi”** került elő. [...]

Mindezekből valódi ~~re~~ **nagyszerű/pompás darabok** születtek, a nem is akármilyen „aranykezek” **kézügyesség** segítségével. A nyári diákegyetem táborlakói gyönyörködtek az alkotásokban, s még egy-két ~~műhelytitket~~ **különleges fogást** is elleshettek a látogatásaik ~~alkalmával~~ **során**.

Más hasonló szavakat is el lehet fogadni, ha a szótárakban szerepel a kifejezés.

Helyesírási feladatok – MEGOLDÓKULCS**1. Helyes vagy helytelen? A hibásan írt szavakat írd le kijavítva, a hibátlanokat pipáld! 14/**

kategorikus

írnák ✓

különben ✓

muszáj

benn vagy bent

báty

Bolyai ✓

húgom

balett-táncos

küldd ✓

állvány

kulturált

elfojt ✓

bölcsésé ✓

2. Egészítsd ki a táblázatot a megadott igék E/2. személyű, felszólító módú, alanyi, illetve tárgyas ragozású rövidebb alakjával a példa alapján! 7/

	Alanyi ragozású alak	Tárgyas ragozású alak
fél	félj	féld
mond	mondj	mondd
játszik	játssz	játszd
edz	eddz	edzd
fejt	fejts	fejtsd
nő	nőj	nődd
bocsát	bocsáss	bocsásd
hisz	higgy	hidd

Soronként jár 1 pont!**3. Válaszd el az alábbi szavakat minden lehetséges helyen!****13/**

mind-egy, mil-li-gramm, a-lag-út, leg-ott, e-pig-ram-ma, Veér, fo-gó-dzik, al-ma-na-chot, Fé-li-xé, Wa-shing-ton, Var-gha, vissz-e-res, Lu-ther

4. Állítsd betűrendbe az egyes sorokban található szavakat! Számozással (1-3.) jelöld a helyes sorrendet! **5/**

- a) xilofon 3 – Xerxész 2 – Xavér 1   3-2-1
 b) Hófehérke 3 – hófedte 1– hófehér 2   3-1-2
 c) kórós 3 – kóros 2 – koros 1   3-2-1
 d) fénynyaláb 2 – fénnyel 3 – fényez 1   2-3-1
 e) Wittenberg 3 – Windsor 2– Wimbledon 1   3-2-1

Csak a teljesen hibátlan megoldásért jár soronként az 1 pont!

5. Húzd alá a helyesírási hibákat a következő szövegben! Másold le mindegyik mondatot kijavítva!

(A pontszám nem a hibák számát jelöli!)

10/

Az Akadémiai Kiadó ezúton tájékoztatja önt, hogy az MTA döntése alapján A magyar helyesírás szabályai új, 12. kiadása várhatóan 2015 szeptemberében jelenik meg. Az új szabályzat a megjelenésekor lép hatályba, az előző, 11. kiadás 2016. szept. 1-ig/1-jéig marad érvényben. Addig egyes szavakat többféleképpen is le lehet írni.

Minden egyes hibáért 1 pontot kell levonni a maximálisan adható 10-ből. (Figyeljünk oda, hogy a kötőjelet és a pontokat is helyesen javította-e a tanuló!)

6. Töltsd ki a táblázatot a példának megfelelően!

11/

gally + -val/-vel	gallyal	Oslo + -ban/-ben	Oslóban
Ft + -val/-vel	Ft-tal	Beatrix + -val/-vel	Beatrixszal v. Beatrixszel
8 + -val/-vel	8-cal	Kossuth + -hoz/-hez/-höz	Kossuthhoz
10% + -val/-vel	10%-kal	°C + -val/-vel	°C-kal
2015. jan. 3. + -án/-én	2015. jan. 3-án	Kiss + + -val/-vel	Kiss-sel
Kazinczy + -val/-vel	Kazinczyval	ELTE + -on/-en/-ön	ELTE-n

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____